

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA — POLITICA

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Director : C. . DISSESCU

Prim-Redactor : SILIU RĂDULESCU

Consilier la Curtea de Apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Tabla de materii pe anul 1930 a apărut și se trimite abonaților în curent cu plata abonamentului. Se pune în vederea abonaților în restanță de a grăbi achitarea sumelor datorite pentru complectarea colecțiilor.

Em. Miculescu. — Discurs rostit cu ocazia solemnității desvălului busturilor lui C. G. Buzdugan și Take Ionescu.
Gheorghe Nedelcu. — Cultura poporului.
Jurisprudența Română. — *Inalta Curte de Casație și Justiție S-Unite.* — Cambie. — Protest.
(N. Secreanu cu Banca Franco-Română)
Inalta Curte de Casație și Justiție S. III. — Cambie. — Protest.
(Andrei T. Brătescu cu Evlochia D. Tiu.)
Jurisprudența Străină. *Contravenție polițienească.*

SOLEMNITATEA DE LA PALATUL DE JUSTIȚIE

Duminică 1 Martie a avut loc la Palatul Justiției, cu prilejul desvălului busturilor marilor dispăruți Gh. V. Buzdugan și Take Ionescu, o impunătoare solemnitate.

Publicăm aci discursul d-lui președinte Em. Miculescu, ținut cu ocazia acestei pioase manifestațiuni, în numele Inaltei Curți de Casație și al întregii Magistraturi :

Domnilor Miniștri,

Domnule Decan,

Domnilor și Doamnelor,

Din inițiativa Baroului de Ilfov, Palatul nostru de Justiție este înzestrat azi cu două figuri turnate în bronz, scumpe memoriei noastre a tuturor, cea a lui Gh. Buzdugan fost prim-președinte al Curții de Casație, — și cea a lui Take Ionescu, marele maestru al cuvântului care a ilustrat atât Tribuna juridică cât și pe cea a Parlamentului.

Magistratura nu putea rămâne indiferentă la inaugurarea acestor busturi fiindcă amândoi acești frunțași, aparțin fie-care în genul său, lumii noastre juridice.

De aceea am primit cu însuflețire propunerea d-lui Decan, ca în numele Inaltei Curți, — în numele Magistraturii, să iau cuvântul pentru comemorarea lor.

A fixa în bronz sau în marmură chipurile marilor

dispăruți, este nu numai o datorie de recunoștință către dânșii, — dar este încă un mijloc de a scrie în mod trainic, neperitor istoria noastră, — întipărend astfel în mintea generațiilor viitoare, icoana acelora de a căror inteligență, talent și muncă ne-am folosit cu toții.

Prin ce împrejurare acești doi bărbați de seamă, se întâlnesc într'o comemorare comună ?

Ei erau cu totul deosebiți unul de altul, prin firea ca și prin temperamentul lor, prin aptitudinile ca și prin cariera lor. — Nici o afinitate între ei, — nici cel puțin raporturi personale de prietenie. Unul ducând timp de aproape 35 ani o viață modestă și retrasă așa cum reclama funcțiunea de magistrat, — cel'alt din contra animând sgomotos masele populare, făcând să răsunе glasul său puternic în parlament ca și la întruniri publice, — scriind și dirijând gazete. Sunt unele capricii ale soartei, ale căror rost este inutil a'l căuta.

Cred cu toate acestea că o explicațiune există : prin această solemnitate comună, Baroul și Dv. D-le Decan a-ți voit să accentuați și să caracterizați strânsa colaborare dintre magistratură și avocați la distribuirea Justiției, și de aceea a-ți unit cinstirea unui mare judecător cu cea a unuia din cei mai iluștri oratori ai Tribunei juridice — și sub acest aspect ideia Dv. este fericită.

Aveam până acum în această incintă numai bustul neuitatului M. Cornea, și statuia lui Eugen Stătescu, — aceasta din urmă ridicată după inițiativa unui fost înalt magistrat încetat din viață.

Acum din indemnul pornit de la Dv. D-lor avocați, — se aduce pentru prima dată acest omagiu unui înalt judecător de a'i celebra memoria prin ridicarea unui bust în acest templu al Justiției, unde a oficiat ani de a rândul — de la 1900 până la 1927 — și pentru aceasta noi magistrații vă exprimăm o mișcătoare recunoștință.

Intorcându-ne privirea către trecutul ceva mai depărtat — întâlnim în magistratură și alte personalități impunătoare ce poartă numele : Degré, Bucliu, C. Ștefănescu, ale căror admirabil spirit juridic și vaste cunoștințe au făcut strălucirea acestei Inalte Curți, contribuind în aceeași măsură ca și Gh. Buzdugan la formarea unei jurisprudențe sănătoasă.

Dreptul fiind esențialmente social, a trebuit să evolueze ca și ideile sociale. Codul nostru civil a rămas nsă același ca acum un secol iar societatea în mersul ei progresiv a dat naștere la noi probleme de drept — care Jurisprudența le a rezolvit lărgind prin o interpretare mai suplă cadrul textelor îmbătrânite, pregătind în același timp reforma legislațiunei în curs de elaborare în mai toate țerile latine.

Gheorghe Buzdugan s'a născut în 1867 din o veche familie de răzeși moldoveni, foști boieri a țarei — pe care vitregia țiipurilor de domnie fanariotă, îi înlăturase de la toate onorurile și dregătoriele țarei — spre a satisface rapacitatea celor noi veniți odată cu domnul străin.

Intrat în magistratură în 1892 — încă de la primii pași în carieră se arată a fi printre cei mai destoinici, așa că în 1900 Ministrul de Justiție Titu Maiorescu, îl distinge, aducându-l președinte la Tribunalul Ilfov.

Aici mai mult ca ori unde calitățile lui superioare găsesc câmp larg pentru a se desvolta, și în 1905 este avansat consilier la aceeași Curte, — iar în 1910 trece consilier la Sec. II-a a Curții de Casație și de abea după 9 ani — i se oferă președenția secțiunei I-a a acestei Curți — deși în acest interval se ivise de două ori vacanță la președenție. În fine în 1924 — dânsul urcă și ultima treaptă a ierarhiei — ocupând scaunul de Prim-Președinte până la Iulie 1927 când se încheie cariera lui judecătorească prin trecerea sa în Regență.

În cei 17 ani de activitate la Curtea de Casație, Gh. Buzdugan a lăsat urme luminoase. — Minte ageră și cumpănită, perspicacitatea sa în despicarea problemelor de drept ca și soluționarea lor, făcea admirațiunea noastră a celor ce am avut prilejul să lucrăm sub conducerea sa. El nu a scris cărți de doctrină, fiindcă socotea că judecătorul nu trebuie să fie încătușat în rigiditatea notelor, țelul Justiției fiind echitatea.

Până la finele secolului trecut, singură doctrina dicta soluțiunile. Acum din contră aceasta se alimentează din abundență în jurisprudență — pentru că acolo se găsește realitatea vieții.

Opera juridică a acestui adevărat înalt judecător sta în numeroasele sale conferințe, în care magistrați, avocați ca și doctrinari vor culege îndrumări totdeauna sigure.

Cu o justificată mândrie ne fălim de a fi numărat în rândurile magistraturii o autoritate ca cea a lui Gheorghe Buzdugan și meritatul omăgiu ce i se aduce astăzi se restrânge în parte asupra întregului corp judecătorec.

Domnilor,

A vorbi despre Tache Ionescu nu este lucru ușor. — Personalitatea lui covârșitoare s'a manifestat în atâtea direcțiuni, în forme atât de variate — încât cu cea mai mare sfială încerc să schițez figura acestui mare jurist — mare orator, — mare om de stat, și să fac cu toată smerenia, — fiind că numai un talent ce s'ar apropia de al său, — ar fi putut să redea

icoana de ceace a însemnat acest om în viața noastră juridică ca și în cea politică.

Imposibil însă, așa cum ași fi dorit, și cum a'mi impune rezerva ce trebuie să o păstrez ca magistrat — de a mă ocupa numai de partea juridică a acestui despicător a chestiunilor de Drept — când această activitate s'a desfășurat de o potrivă cu cea politică — formând un tot indivizibil.

În acest din urmă domeniu însă voi îngrădi vorbirea mea numai asupra rolului pe care l'a avut ca mare patriot — arătând în mod cu totul obiectiv, directiva pe care a brăzdat-o împreună cu alți mari patrioți, — pentru viitorul neamului.

Pentru acei d'între D-v. care ca și mine au cunoscut pe Tache Ionescu, — care l'au auzit rostind admirațiile lui cuvântări fie în pledoariile lui din această incintă, — fie în întruniri publice, — vorbirea mea este inutilă — fiind că nu ași putea adăoga nimic la impresiunea rămasă încă vie în memoria d-v. — Iar pentru cei tineri care n'au avut prilejul a se apropia de el, — ar fi trebuit un suflet de artist care să poată reda figura adevărată a acestui mare artist al cuvântului, — ale cărui inspirațiuni oratorice atingeau culmi, către care puțini sunt cei cărora le-a fost dat să se înalțe până acolo.

Ziua de 13 Octombrie 1858 a devenit pentru țară o zi istorică, pentru că la această dată s'a născut Tache Ionescu, tot așa precum ziua de 21 Iunie 1922 a fost un mare doliu național, — fiind că atunci s'a stins o stea luminoasă care îndrumase destinele țarei prin întunericul viitorului necunoscut, — s'a năruit un stâlp puternic a Dinastiei, — a dispărut sfătuitorul încercat și înțelept, — indispensabil vremurilor de restriște ce aveau să urmeze de la moartea sa, în această criză de prefacere și de refacere a țarei în care ne sbatem acum.

Timpul nu'mi îngăduie să schițez cât de pe scurt nici tinerețea lui Tache Ionescu, nici perioada de timp d'între intrarea sa în politică până la războiul mondial — care trebuie cu totul deosebită de activitatea sa din timpul și de după războiul nostru.

Amintesc numai în trecere cu cât suflet patriotic a luptat pentru ajutorarea școalelor din Ardeal și al acelor din Macedonia. În ce privește pe aceste din urmă, dânsul pare a fi avut o viziune profetică.

Mai mult ca ori-cine și a dat seamă de folosul pe care națiunea noastră putea să-l tragă din legarea și menținerea raporturilor culturale cu această ramură a neamului ascunsă în munți Pindului dar nu pierdută, ci diu contră viguroasă, ducând o viață patriarhală de tradiție românească, — pătrunsă adânc de conștiința națională. Și în adevăr grație acestor legături se poate realiza astăzi marea idee de colonizare a Dobrogei cu aceste vrednice elemente, stabilindu-le în locurile rămase libere prin exodul populațiunei musulmane, — înfăptuire care singură ne poate da dreptul de a stăpâni aceste pământuri pentru a păstra accesul nostru la mare.

Domnilor, — natura a înzestrat de acest om de bine

cu un complex de însușiri incomparabile. Inteligență vie, scripitoare, — cuvântare caldă, pasionată, — adeseori emoționantă, și pe lângă toate acestea, — ceea ce era și mai incomparabil la dânsul, — era noblețea și bunătatea sufletului său.

Nu vorbesc numai de acea bunătate obicinuită care se traduce prin ajutoare materiale sau de altă natură pe care el le prodiga acelor ce făceau apel la dânsul. Dar omul acesta vecinic combatant, — în vârtejul luptelor politice care nu cruță, a primit atacuri de o violență extremă, nedrepte, sângeroase, — la care n'a răspuns însă nici odată prin răsbunări josnice. N'a cunoscut ura care pândește în umbră pentru a da lovitură de moarte. Adversar de temut fiind puternic, — dar leal, — el întorcea pe față loviturile ce primea, și de aceea era iubit chiar de adversari.

Ziceam adineoare că războiul nostru pentru întregire marchează o nouă fază în activitatea lui Tache Ionescu. De unde până atunci dusesse o politică de partid dela 1916 înainte — se desface întrucâtva de legăturile de partid, — pentru a sta deasupra lor — pentru a veghia și colabora la așezarea destinului Țării.

Încă din timpul neutralității ei și-a dat seama de gravitatea evenimentelor ce se desfășurau și care aveau să schimbe harta Europei.

Ca și Ion Brătianu, ca și Nicu Filipescu el a fost scutit de chinul îndoielei și din primul moment a avut vederea clară de ce parte trebuie să-și pună umărul pentru ca în timpul vijeliei celei mari corabia statului să ajungă la portul cel bun.

Alături de Ion Brătianu și împreună cu el, Tache Ionescu a scris pagini mărețe, nepieritoare în istoria neamului.

Nu-mi este dat mie să cântăresc partea de merite și glorie ce se cuvine fie căruia. Constat numai cum acești bărbați a micului regat de altă dată, — lăsând deoparte interesele inferioare de partid, și uitând că erau adversari, s'au înțeles totdeauna pentru a colabora la întărirea Dinastiei și la propășirea Țării. „*Fron unic*“ în fața primejdiei, aceasta era lozinca marilor noștri patrioți. În tocmai ca acele tablouri a căror lumină se descopere numai văzute din depărtare, tot astfel pentru faptele istorice, depărtarea timpului le dă adevăratul lor aspect — și nu'mi e teamă că nu va fi destulă glorie pentru toți acei ce au contribuit la făurirea României actuale.

Dacă Tache Ionescu a însemnat mult ca om de drept, — el a fost un uriaș ca orator, — dar mai presus de toate, a fost patriotul curajos care nu s'a îndoit de menirea neamului, și de virtuțile lui. A fost bărbatul de stat care împreună cu ceilalți cărmași a așternut viitorul României, această frumoasă țară înzestrată de Dumnezeu cu un popor blând, înțelept, îngăduitor — dar mai ales inteligent, și rezistent când vijelia băntue asupra sa; — popor care în timpul furtunei nu'și pierde cumpătul pentru a se arunca în prăpastie, și care nu cere decât conducători înțelepți pentru a da dovadă de ce poate acest vlăstar al viței latine, pe care capriciul Istoriei l'a aruncat la marginea Orientului.

CULTURA POPORULUI

DE LEGE FERENDA

(Raport adresat Consiliului Legislativ)

Cu ocaziunea examinării ce am făcut proiectului de regulament pentru organizarea Casei Școalelor și a Culturii poporului trimis în cercetarea Consiliului Legislativ de Ministerul Instrucției și Cultelor spre a-și da avizul asupra lui, am văzut haosul dispozițiilor care reglementează organizarea așa zisei „Culturii a poporului“. Legile privitoare la această materie sunt abundente, însă dezordonate; sunt într'o adevărată confuziune.

Casa Școalelor, încă dela înființarea ei, înainte de a fi numită și a Culturii Poporului, avea obligațiunea „între altele, în interesul culturii poporului“ de a în-„trebuința veniturile ei la crearea și întreținerea de „muzee și biblioteci populare și pedagogice, de ex-„poziții pentru lucrările manuale, agricole și indus-„triile de tot felul“, etc.

Prin decretul lege din 8 Iulie 1919, s'a pus bazele unei organizări speciale pentru cultura poporului, modificându-se legea pentru organizarea administrațiunii centrale a Ministerului Instrucțiunii și dând în atribuțiunile Casei Școalelor și îndatorirea de a „inspira, îndruma și desvolta munca pentru ridicarea poporului, „de a crea, administra și controla instituțiile de cul-„tură pentru popor și a încuraja orice manifestare cu „caracter cultural“.

În acest scop în administrația centrală a Casei Școalelor s'a înființat o secțiune a Culturii poporului cu următoarele ramuri de activitate:

a) *Biuroul economic*: Case de economii școlare și „mutualități, grădini școlare și câmpuri de experiențe, „gospodărie agricolă (pomicultură, florărie, agricultură, „sericicultură, crescătorie de păsări și de vite), ser-„barea sădării pomilor, plantarea drumurilor și a lo-„curilor virane, expoziții agricole, lucrări de edilitate „și înfrumusețare a satelor, tovărășii economice, ate-„liere de industrie casnică, bazare și expoziții de artă „țărănești, librării statice și ambulante, tipografii, etc.

b) *Biuroul educației fizice și al sănătății*: So-„cietăți de educație fizică (gimnastică și sporturi), tir „stadioane, pompierii voluntare, parcuri școlare, ex-„cursii, colonii în vacanță, cantine, băi, farmacii ru-„rale etc.

c) *Biuroul cultural și artistic*: Asociații cultu-„rale, șezători, școale libere, conferințe și predici, „cercetășie, muzee școlare și etnografice, biblioteci „școlare și populare, biblioteci ambulante, coruri, teatru „școlar și teatru pentru popor, serbări, cinematografe, „cursuri sociale și excursiuni de cultură pentru învă-„țători, anchete sociale, monografii, tipărituri pentru „popor, folklor, Casa poporului cu (biblioteca, muzee „de etnografie, loc de sfat și cetire, depozit de des-„facere pentru cărți, reviste, ziare, icoane, tablouri... „biuro de informațiuni pentru săteni, loc de petre-„cere cu horă, scrânciob, popice, etc., buletinul de

„propagandă și îndrumare culturală, Casa muncii, sociale în București etc.

Aceste atribuțiuni ale Casei Școalelor au durat numai doi ani, căci la 3 Noembrie 1921 s'a pus în aplicare *Legea pentru Casa Culturii poporului*, care i-a luat locul, cu scopul:

„Să trezească și să desvolte gustul de cetire în popor, sporind cunoștințele oamenilor despre lucruri și fapte, să înobileze și să înalțe viața, să formeze gustul pentru frumos al poporului”;

„Să desvolte iubirea de patrie și de neam prin scrieri, cuvântări, fapte, serbări comemorative, excursii, reprezentări, artistice, să facă educațiunea cetățenească a poporului și să cinstească faptele mari de virtute cetățenească;

„Să facă educația fizică și sanitară, precum și pregătirea pre și post regimentară a poporului;

„Să desvolte simțul gospodăresc al oamenilor, încurajând și premiind silințele lor gospodărești.

„Să colaboreze cu societățile de educație și cultură pentru popor, să coordoneze și să încurajeze activitatea lor, ajutându-le și subvenționându-le.

Legea Casei Culturii poporului înființa în fiecare județ, *Casa culturale județene* care aveau să colaboreze cu societățile de cultură populară existente, și în fiecare comună, *Cămine Culturale*, în raport cu populația și cu mijloacele locale, cu scopul de a înființa case de cetire, biblioteci, câmp de joc, de sport, de tir; băi, șezători cu conferințe, citire, sfaturi, comunicări de fapte pilduitoare din lumea toată, muzică, cinematograf, jocuri, lucru, educație fizică, muzeu local; depozit de desfacerea cărților etc.

Această lege disolva toate organizațiunile de educație și cultură pentru popor de pe lângă fiecare minister — prin urmare și pe aceea de pe lângă Casa Școalelor — pentru a le concentra sub direcția unică a Casei Culturii poporului, și trecea asupra *Căminelor culturale* toate atribuțiunile comitetelor școlare și județene de natură culturală care nu priveau pe școlari ci publicul în general.

Nici Casa Culturii poporului, care a înlocuit Casa Școalelor în atribuțiunile privitoare la Cultura poporului, nu a avut durată lungă. După doi ani, legea Casei Culturii poporului a fost abrogată prin legea din 12 August 1923 „pentru abrogarea legii Casei Culturii poporului și pentru modificarea legii pentru înființarea Fundațiunei Culturale „Principele Carol”.

„Fundațiunea culturală Principele Carol” „pentru aiutarea, susținerea și crearea faptelor de cultură a fost recunoscută ca persoană „morală și juridică” prin legea din 5 Iulie 1921, modificată prin legea din 25 Mai 1922.

Legea din 12 August 1923 a modificat art. 18, 20, 24, 32 și 36 din legea pentru înființarea Casei Culturii poporului, abrogată, și le-a adăugat la legea „Fundațiunei Principele Carol”, mai târziu „Fundația Regele Mihai I” (legea din 27 Aprilie 1928 și astăzi „Funda-

țiunea culturală Voevodul Mihai” (legea din 7 Iulie 1930)¹⁾.

Prin legea din 1923 se înființează deasemenea *Cămine culturale* în fiecare comună rurală și în fiecare comună urbană pe departamente parohiale, după mijloacele locale, și se dă Căminurilor drepturile unei persoane juridice.

Organizarea Căminurilor culturale este lăsată pe seama unui regulament, iar scopul lor, identic cu al Căminurilor Casei Culturii poporului, este arătat de art. 8, modificat, al legii, și anume:

a) „Inființarea unei case de cetire, a unei biblioteci, a unui muzeu local; a unui depozit pentru desfacerea cărților, revistelor și publicațiilor trimise de Fundație ori centre; a unei băi; a unui depozit de medicamente în îngrădirile legii sanitare;

b) „Educația practică sanitară.

c) „Educația practică economică; șezători cu teatre, conferințe, cetire, sfaturi, comunicări de fapte pilduitoare din lumea întreagă, indemnuri la tovărășii economice, lămurirea oamenilor asupra drepturilor ce au ca urmare a datorilor împlinite, vestirea lor despre o lege nouă; muzică, cinematograf, jocuri, lucru, etc.; cursuri duminicale sau serale, păstrarea datinilor și strângerea folklorului local; sărbătorirea zilelor mari ale Românilor și cinstirea faptelor de virtute cetățenească, vestirea „Fundației” despre relele, nevoile și primejdiiile din comună”.

Prin derogare de la art. 38 al. II din legea muncii și ocrotirilor sociale, legea din 1923 dă drept „Fundației” și Căminurilor ei culturale să ia inițiativa oricărei serbări și organizări publice (art. 10 modificat).

Statutul și legea pentru înființarea „Fundației Culturale Principele Carol” au fost modificate prin legea din 21 Aprilie 1927. Această lege, în articolul său 8 omite partea privitoare la scopul Căminurilor culturale reprodus mai sus deși în proiectul de lege supus Senatului se spune că vechiul articol este trecut nemo-dificat. (Ședința Senatului de la 14 Aprilie 1927. Debaterile No. 77 din 12 Aprilie 1927, pag. 2116). Din expunerea de motive a proiectului de lege se vede, de asemenea, că scopul este același ca în vechea lege.

O lege din 1 August 1929 a dat dreptul Ministerului Instrucțiunii ca, fie singur, fie în colaborare cu alte instituțiuni de cultură, sau cu inițiativă particulară, să întemeze și să organizeze *Cercuri Culturale* pentru luminarea familiilor sătești, care se vor întreține cu subvenții de la Stat, județe și comune, precum și cu donațiuni, și cotizațiuni particulare.

Aceste Cercuri culturale sunt conduse de învățătoare de Stat, cu preferință de absolventele școlii de misionare din Vălenii de Munte, și „au chemarea să răspândească prin pilde și prin cuvântul viu, la

1) Această lege a schimbat, până la o nouă organizare a „Fundației Voevodul Mihai”, chiar organele de conducere ale „Fundației” și a abrogat dispozițiunile privitoare la înființarea de Cămine culturale fără a spune vreun cuvânt despre cele existente, care, astfel, vor rămâne să ducă mai departe activitatea lor, potrivit tradiției.

„șezători, reprezentații și alte petreceri morale, sfaturi și îndrumări pentru gospodărie, viața de familie, creșterea și educația copiilor, iubirea de țară și în genere pentru tot ce face constituie sănătatea fizică și morală a unui popor“.

Cercurile culturale nu sunt decât o variantă a Căminurilor culturale ale Fundației Voevodul Mihai.

Tot în anul 1929, în același timp când prin legea din 1 August s'a dat drept Ministerului Instrucțiunii să întemeze *Cercurile culturale*, s'a prevăzut pe lângă Ministerul Instrucțiunii și al Cultelor, prin legea din 2 August pentru organizarea ministerelor, instituția autonomă a „Casei Școalelor și a *Culturii poporului*“, iar pe lângă Ministerul Muncii al Sănătății și Ocrotirilor Sociale, „*Direcțiunea educațiunii populare*“.

Casa Școalelor și Ministerul Muncii aveau, dar, să calce vârtos pe domeniile „Fundației Voevodul Mihai“.

Direcțiunea educațiunii populare după lângă Ministerul Muncii are, pe lângă serviciul educației fizice, un *serviciu al propagandei culturale* și un altul al *spectacolelor, cinematograful și radiofonie cu toate instituțiunile care le aparțin*.

Legea organică a Casei Școalelor cuprinsă în Partea II (articolele 166—230) din legea pentru organizarea Ministerului Instrucțiunii Publice și al Cultelor din 1 Iulie 1930 spune în art. 175 că *Serviciul culturii poporului* format din *secția bibliotecii și din secția propagandei și a societăților de educație și cultură*, are următoarele atribuțiuni prevăzute la art. 166 :

„De a tipări lucrări importante de știință, literatură și artă.

„De a trezi și desvolta gustul de citire în popor, de a-i spori cunoștințele despre lucruri și fapte, de a-i trezi și desvolta simțul de frumos, încercând prin aceasta să inobileze și înalțe viața.

„De a desvolta iubirea de patrie și de neam prin scrieri, cuvântări, serbări cinematografe, reprezentări artistice sau excursiuni și de a face educația cetățenească a poporului obișnuindu-l de a cinsti faptele mari de virtute civică“.

„Pentru realizarea acestor obligațiuni se vor crea *Centre culturale* pe lângă școalele din Țară și se va sprijini activitatea lor înzestrându-le cu mijloacele materiale cele mai noi de cultură pe de o parte, iar pe de altă trimitându-le îndemnători care să le încurajeze și să le stimuleze.

„De a îndruma și încuraja activitatea Societăților de educație și cultură pentru popor, care stau sub controlul Casei Școalelor.

Aceste *Centre culturale* au și ele tot atribuțiuni *Căminurilor Culturale*, și ale surorilor lor mai mici *Cercurile culturale*, atribuțiuni pe cari le mai îndeplinesc și *Serviciile de propagandă culturală, de spectacole, cinematograful, etc.* de pe lângă Ministerul Muncii.

În rezumat: îndatoririle Casei Școalelor din decretul lege de la 8 Iulie 1919 privitoare la Cultura poporului au fost abrogate spre a se trece la Casa Culturii

Poporului care la rândul ei a fost desființată pentru ca să se lase cultura poporului numai pe seama și sub auspiciile „Fundației Voevodul Mihai“, și pentru ca mai apoi să fie redată Casei Școalelor care să lucreze în concurență cu Ministerul Muncii și cu „Fundația Voevodul Mihai“ căreia legea din 1 Iulie 1930 nu i-a știrbit nimic din atribuțiunile sale.

Un aflux de legi cari se abrogă pentru ca descripțiunile lor să fie reproduse întocmai în alte legi ce creiază organe cu aceleași atribuțiuni prin administrațiunile a diferite autorități cari, fără nici o colaborare, fără nici un raport între ele, fără nici o uniune intelectuală, umblă răzleț în urmărirea aceleiași ide și pentru realizarea aceleiași scop: cultura poporului O stare haotică.

În afară de aceasta nici una din aceste legi nu indică normele de conducere pentru ca Cercurile, Căminurile, Centrele, Casele, Serviciile, etc. de cultură și de propagandă să-și atingă scopul.

Cuvintele „organe de cultură și de propagandă“, îndrumători de cultură, „comisiuni de îndrumare“, etc. sunt expresiuni vagi care servesc de multe ori, unora, numai ca să secătuască bugetul Statului.

Tot pentru cultura poporului lucrează și alte instituțiuni, unele recunoscute, altele nerecunoscute, de legi, sub diferite denumiri ca: „Fundația culturală Nicolae Iorga“, Societatea culturală Vrancea, „Cercul cultural G. Coșbuc“, etc., apoi: „Case de citire“, „Ligi culturale“, „Atenee populare“, etc., și diferite biblioteci populare care funcționează separat de bibliotecile populare cerute de legea învățământului primar pentru răspândirea în popor de cunoștințe folositoare.

Cum se face supravegherea și controlul activității acestor instituțiuni de cultură populară nu cunosc; deseori, însă, s'a auzit că așa zisele biblioteci și Cercuri culturale înlesnesc mijloacele de propagandă anti-națională, în loc să servească la trezirea și la dezvoltarea iubirii de patrie.

O reculegere se impune.

După art. 3 lit. a din legea pentru organizarea Consiliului Legislativ, Consiliul are în atribuțiunile sale și obligațiunea de a examina legile și de a semnala Puterii executive și Puterii legiuitoare pentru abrogare sau modificare pe acelea care învederează confuziuni și necesitează coordonarea lor. Legile culturii poporului intră în această categorie.

Pentru legiferarea acestei materii, însă, este nevoie să se știe: în ce chip și-au îndeplinit obligațiunile, organele de cultură populară, create de multiplele legi, și după care norme de conducere? În ce direcțiune a fost îndrumată mai cu folos activitatea lor? Care a fost rezultatul activității lor în toate ramurile prescrise de legi? Cum s'a exercitat controlul asupra instituțiunilor cărora le este acordată calitatea de persoană juridică? Ce control au avut acelea care n'au această calitate? Care sunt instituțiunile cu o mai bună organizare statutară și care ar fi cea mai bună organizare care să poată servi de tip și să se impună tuturor instituțiunilor similare?

Pentru îndrumarea și dezvoltarea culturii poporului, fiind nevoie de o unitate de conducere, câtă să se vadă și cum va trebui organizat Institutul superior care să exercite administrațiunea, supravegherea și controlul instituțiilor de cultură, să dea directivele necesare și să țină mâna la realizarea scopului urmărit ?

După art. 44 și 45 din legea Consiliului Legislativ, primul președinte al Consiliului, președinții secțiunilor sau Consiliul pot delega pe unul sau mai mulți din consilieri sau referenți pentru studii și pentru culegere de material și informațiuni legislative. Autoritățile publice sunt datoare să le dea tot concursul.

Chestiunea culturii poporului fiind o chestie ce nu trebuie trecută cu vederea, un studiu asupra ei ar fi de dorit spre a se putea denunța, apoi, Puterii executive confuziunea ce există în legiferarea ei de astăzi, și a se indica modificările de adus.

Deaceia supun la cunoștința Consiliului cele de mai sus.

Ar fi de un real folos, cred, dacă delegațiunea pentru cercetările de făcut asupra activității instituțiilor de cultură populară prin localitățile unde funcționează, asupra rezultatului activității lor precum și asupra celorlalte chestiuni arătate mai sus, ar fi dată unuia dintre referenții titulari ai Consiliului, profesori universitari, care și-a apropiat și arta de a răspândi știința educațiunii.

George D. Nedelcu
Consilier parmanent la
Consiliul Legislativ

11 Februarie 1931

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE SECȚIUNI-UNITE

Audiența de la 3 Iulie 1930

Președinția D lui Em. Miclescu, președinte

N. Seceleanu cu Banca Franco-Română

CAMBIE. — PROTEST. — INDICAȚIUNI PE CARE TREBUE SĂ LE CUPRINDĂ. — DACĂ TREBUESC FĂCUTE ÎNTR-O ANUMITĂ FORMĂ. — CONSTATAREA INSTANȚEI DE FOND. — ART. 328 AL. II COD. COM

Dispozițiunile art. 328 cod. com. cari arată ce trebuie să cuprindă actul de protest, nu prevăd sancțiunea nulității pentru orice omisiune sau anunțare incompletă, lăsând judecătorului să aprecieze, întru cât cele arătate de către agentul judecătoresc satisfac sau nu scopurile urmărite de legiuitor; astfel că instanța de fond este suverană ca să constate dacă din examinarea și interpretarea întregului cuprins al actului de protest rezultă că el cuprinde indicațiunile necesare proprii pentru a determina persoanele pentru și contra cărora s'a făcut protestul.

No. 44. — Respins recursul făcut de către N. Seceleanu în potriiva deciziunii cu No. 144/928 a Curții de Apel din București S. III-a în proces cu Banca Franco-Română.

Curtea deliberând,

Asupra motivului III de casare:

„Violarea art. 328 al. 2 și 3 din cod. com. nemo-tivare și denaturare“.

Având în vedere deciziunea atacată cu recurs, din care se constată că intimata, Banca Franco-Română, fiind în posesiunea a patru cambii, în valoare totală de 4.900.000 lei, semnate de Societatea „Teleajenul“ în ordinul recurentului D. N. Seceleanu și transmise — după o serie de giruri — numitei Bănci, aceasta protestându-le pentru nep'ată, a intentat acțiune cambială contra debitorului și giranților — inclusiv Dumitru N. Seceleanu, recurentul de azi, — cerând a fi obligați solidar la plata sumei de mai sus, — acțiune care a fost admisă de ambele instanțe în fond:

Având în vedere că, înaintea Curții de Apel, recurentul Seceleanu a opus — între alte mijloace de apărare — și excepțiunea bazată pe nulitatea actului de protest, decurgând din aceea că actul n'ar cuprinde mențiunile prevăzute de art. 328 alin. II cod. com., adică numele persoanei contra căreia se face protestul; că, în tot cazul — zice recurentul, — chiar dacă s'ar admite că protestul s'a făcut contra societății „Teleajenul“ subscriitoarea cambiilor, aceasta fiind persoană juridică, trebuia să se arate persoanele fizice care o reprezintă și împrejurarea dacă aceste persoane erau prezente sau lipsă dela locul plăței, ori dacă s'au făcut investigațiuni în acest sens, spre a se adresa somațiunea prescrisă de aliniatul III din citatul articol, ceea ce în speță nu s'a făcut;

Că, acest mijloc de apărare fiind respins de Curtea de fond, a fost dedus — prin motivul de casare de mai sus — în discuțiunea Inaltei Curți de Casație Secția III-a, de unde, după a doua divergență, chestiunea a fost adusă în cercetarea Secțiunilor Unite, conform art. 15 din legea organică a acestei Inalte Curți;

Având în vedere că, pentru a respinge excepțiunea de nulitate a actului de protest, bazată pe motivul de mai sus, Curtea de fond constată că, din cuprinsul actului aceluia reiese lămurit care era numele persoanei contra căreia se făcea protestul; că, ea nu putea fi alta decât Societatea „Teleajenul“, care emisese cambiile în ordinul lui D. N. Seceleanu, ca prim beneficiar, astfel cum se arată în aceste cambii reproduse în actul de protest; că, întrucât — zice Curtea — cambiile erau astfel indentificate și sub raportul numelui persoanelor arătate de art. 328 alin. II cod. com., nu poate fi vorba de vre-o nulitate a actului de protest, din acest punct de vedere;

Având în vedere că, prin întâia parte a motivului de casare în discuțiune, recurentul susține că, prin acest mod de a judeca, Curtea de fond a violat art. 328 alin. II cod. com., care cere imperios ca agentul judecătoresc să indice el însuși — independent de mențiunile din cambie — numele persoanelor în contra cărora se face protestul:

Considerând că, prin textul de lege citat, se prevede, în adevăr, că actul de protest trebuie să cu-

prindă numele persoanelor, pentru cari și în contra cărora se face protestul ;

Considerând că, protestul de neplată nu este un act generator de drepturi, ci un simplu act de constatare prin agent judecătoresc, al faptului că plata biletului la ordin a fost cerută emitentului la data scadenței, — constatare care conservă, pe deoparte, dreptul deținătorului efectului la ordin, de a cere acoperirea și contra giranților, — iar pe de altă parte, dreptul de regres al giranților între ei, în ordinea transmisiunii ;

Că, deosebit de aceasta, scopul protestului mai este și de a împiedeca orice schimbare în cuprinsul efectului posterior scadenței, cum și de a-l identifica prin transcrierea lui în corpul actului de protest ;

Că, dispozițiunile art. 328 cod. com., care arată ce trebuie să cuprindă actul de protest, nu prevăd sancțiunea nulității, pentru orice omisiune sau enunțare incompletă, legea lăsând judecătorului să aprecieze, întrucât cele arătate de către agentul judecătoresc, satisfac sau nu scopurile urmărite de legiuitor, și, prin urmare, fiind chestiuni de fapt, instanța de fond are o putere de suverană apreciere asupra lor ;

Că astfel fiind și întrucât, în speță, Curtea de fond constată, din examinarea și interpretarea întregului cuprins al actului de protest, că acest act conține indicațiunile necesare proprii pentru a determina persoanele pentru și contra cărora s'a făcut protestul, deducând aceasta din cambiile reproduse în act și în care figurează numele acelor persoane, — prin aceasta instanța de fond motivează suficient și fără vre-o denaturare a actelor, că cerințele legii au fost satisfăcute ;

Că, aceste deducțiuni și concluziuni ale Curții de fond nu contrazic și nu violează întru nimic dispozițiunile legii ; că, în adevăr, art. 328 al. II cod. com. cere numai ca numele persoanelor de mai sus să fie cuprinse în actul de protest, fără a prescrie termeni și formule sacramentale pentru constatarea acestor fapte ; ori, din moment ce biletul la ordin reprodus în protest cuprinde numele debitorului-emitent, în speță societatea „Teleajenul“, — contra căreia se îndreaptă protestul, — nu se poate trage un motiv de nulitate din împrejurarea că agentul judecătoresc nu reproduce numele aceluiaș debitor în constatarea despre lipsa lui dela locul plăței, o singură mențiune a numelui în actul de protest fiind deajuns și satisfăcând în totul cerințele legii ;

Considerând că, deasemenea, nu se poate face un motiv de nulitate a actului de protest, din aceea că nu s'a indicat în el numele reprezentanților societății „Teleajenul“, contra cărora s'a făcut protestul, legea cerând agentului judecătoresc să constate numai prezența sau lipsa debitorului la locul plăței, fără a fi nevoie să se arate, pentru persoanele juridice, cine sunt cei îndreptățiți sau împuterniciți să le reprezinte, și pentru determinarea cărora agentul n'are nici o obligațiune legală de a face investigațiuni ;

Că, în fine, chestiunea relevată în ultima parte a mo-

tivului de casare, aceea de a se ști dacă Banca Franco-Română, menționată în actul de protest ca creditoare, și „Banca Franco-Română de Comerț și Industrie“, arătată ca domiciliatară a cambiilor, este una și aceeaș persoană juridică, o asemenea chestiune de fapt, pe care Curtea de fond o rezolvă motivat și care, ca atare, scapă de sub controlul Curții de Casație ;

Că astfel fiind, motivul III și ultimul de casare este neîntemeiat și, întrucât celelalte două motive au fost respinse, recursul în întregul său, urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, respinge.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE Secț. III-a

Audiența de la 22 Septembrie 1930

Președinția D.-lui Ar. Alexandrescu, consilier

Andrei T. Brătescu cu Evdochia D. Tiu

CAMBIE. — PROTEST. — CONSTATAREA LUI DE CĂTRE JUDECĂTORUL DE OCOL. — DACĂ ACTUL TREBUE CONTRASEMNAT DE GREFIER. — ART. 326 COD. COM. ȘI 42 DIN LEGEA JUDEC. DE OCOL.

Judecătorul de ocol atunci când face un act de protest, nu îndeplinește oficiu de judecător propriu zis, ci face numai oficiu de agent de executare, ast-fel că valabilitatea actelor de protest făcute de judecătorul de ocol nu poate fi condiționată de contrasemnarea grefierului, din moment ce legea nu impune judecătorului observarea unei atari formalități.

No. 1208. — Respins recursul făcut de către Andrei T. Brătescu în contra deciziunii cu No. 161/929 a Curții de Apel din București S. III-a în proces cu Evdochia și D. Tiu.

Curtea deliberând,

Având în vedere că, din deciziunea atacată cu recurs și actele dela dosar, rezultă că intimata Evdochia D. Tiu, beneficiară a unei cambii emisă în Alexandria la 20 Aprilie 1927, cu scadența la 3 August 1927, chemând în judecată cambială pe recurentul T. Brătescu, ca girant, pe Gh. I. Blegeanu și Profira Gh. Blegeanu ca acceptanți, și pe judele sindic al falimentului Gh. I. Blegeanu, pentru a fi obligați la plata sumei de 100.000 lei cu procente legale, Tribunalul Teleorman, prin sentința No. 78/1928, a admis acțiunea ; că numiții acceptanți făcând apel, Curtea de Apel București, prin deciziunea supusă recursului, a respins apelul ;

Având în vedere că, prin motivele de casare, recurentul se plânge de violarea art. 326, 339, 350, cod. com. și alin. II de sub art. 246 din legea pentru organizarea judecătorească, susținând că actul de protest încheiat de judecătorul de ocol nefiind contrasemnat de grefier, este nul și ca atare intimata nu putea să i cheme în judecată cambială, în lipsa unui act de protest dresat în conformitate cu prescripțiile legii, necesar pentru conservarea acțiunii cambiale ;

Considerând că, chestiunea care formează obiectul

motivelor d casare a fost invocată și în fața ambelor instanțe de fond, iar Tribunalul, ale cărui motive de drept și de fapt au fost adoptate și de Curtea de Apel, o înlătură, argumentând că actul de protest din speță, deși este semnat numai de judecătorul de ocol, este valabil, deoarece niciun text din legea judecătorilor de ocoale și din codul comercial nu prevede, că la facerea actului de protest, judecătorul de ocol trebuia să fie asistat de greșier, precum nici aceia, că valabilitatea actului de protest ar fi condiționată de contrasemnarea greșierului ;

Având în vedere că, art. 326 cod. com., prevede că protestul trebuie să fie făcut de portărel după cererea posesorului cambiei, iar în orașele nereședinte de Tribunal, protestul se va face de judecătorul de ocol, însă nici acest text, nici art. 92 din legea judecătorilor de ocoale, precum nici art. 45, 54 și 118 din regulamentul pentru punerea în aplicare a acestei legi, cari arată actele pe cari greșierul e obligat a le semna, nu prescrie că actul de protest dresat de judecătorul de ocol, trebuie contrasemnat de greșier ;

Considerând, de altă parte că, competența de a dresa proteste este dată judecătorului de ocol în mod excepțional, deoarece art. 326 citat stabilește în mod general că protestele se fac de portărel, iar art. 327, 329 și 330 cod. com., prescrie formele după cari acești agenți judecătorești trebuie să facă aceste proteste, de unde urmează că și judecătorul de ocol, cu ocazia dresării actului de protest, este investit cu aceleași atribuțiuni de agent judecătoreșc ;

Considerând că așa fiind, judecătorul de ocol, atunci când face un act de protest, nu îndeplinește oficiul de judecător propriu zis, chemat a se pronunța în afaceri litigioase, și prin urmare nu pronunță nici încheieri, nici hotărâri, ci numai face oficiul de agent de executare (portărel), și întrucât portărelul, cu respectarea formalităților prescrise de lege, singur, fără a fi asistat de nimeni, încheie acte de protest, nu e nici o rațiune ca textele, pretinse violate, să se interpreteze în sensul, că valabilitatea actelor de protest făcute de judecătorul de ocol, ar fi condiționată de contrasemnarea greșierului, odată ce, cum s'a arătat mai sus, legea nu impune judecătorului observarea unei atare formalități ;

Că, în asemenea situațiune, Tribunalul cu drept cuvânt a considerat actul de protest dresat și semnat numai de judecătorul de ocol de valabil, și prin soluțiunea dată n'a violat niciun text de lege, astfel că motivele de casare devin neintemeiate iar recursul urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, respinge.

JURISPRUDENȚA STRAINA

CONTRAVENTIE POLIȚIENEASCĂ. — Infarcțiuni la ordonanțele comunale. Autorizarea autorității. Toleranță. Bună credință. Scuze inadmisibile.

Judecătorul polițienesc nu poate refuza de a aplica o ordonanță comună concepută în termeni generali și absoluți, pe

motivul că, contravenientul opune o preținsă autorizare a primarului și invocă buna sa credință : în adevăr, în materie de contravențiune de simplă poliție nici o scuză n'ar putea fi scoasă din îngăduiala sau autorizarea autorității publice, nici din buna credință *CASS. CRIM* 16 février 1929. *Gaz du Palais* 12 mars 1929. *Rec. des Sommaires de la Jur Française* 1929 No. 5 Mai p. 454).

OBSERVAȚIUNE. — Principiul nu suferă discuțiune că inculpatul nu poate invoca *îngăduiala* sau *toleranța* autorității și cu deosebire a autorității comunale. Astfel el n'ar putea invoca aceasta în caz de împiedecarea drumului public prin depozitele făcute de aruncarea sau depunerea lucrurilor vătămătoare sau insalubre înaintea clădirilor, de curățirea zăpezii, de zgomot sau larmă în timpul nopții. Tot așa după cum nu aparține primarului de a dispensa pe cetățeni de a se conforma prescripțiilor formulate fie de lege, fie de regulamentele de poliție aprobat legol (*Cass. crim.* 17 nov. 1893, *Dultz P.* 97,1,202) contravenientul nu poate invoca ca scuză *permisiunea* sau *autorizarea* care i-ar fi fost dată de autoritatea comună pentru cazul contravențiilor rezultând din interzicerea de a da focuri de puști, pistoale sau focuri de artificii (*Cass. crim.* 12 dec. 1846, *Doloz P.* 47,4,30) din faptul de a ține un joc de noroc sau loterie într'o piață publică, din permisiunea animaielor de tras sau povară ori să alergă caii înăuntrul unul loc locuit, decâtre acei ținuți a-i supraveghea. Cu atât mai mult nu s'ar putea susține că neaplicarea regulamentelor sau ordonanțelor ar putea fi autorizată de către un comisar de poliție *Cass. crim.* 20 mars 1919 *Bull. crim.* No. 73) Jurispruoența franceză mai nouă este încă în acelaș senz (*Cass. crim.* 18 oct. 1913 *Bull. crim.* No. 451 ; *Cass. crim.* 16 fevr. 1917 *Bull. cr.* No. 46 *Cass. crim.* 25 fevr. 1918 *Bull. crim.* No. 20)

În ce privește *buna credință* este de asemenea neîndoios că ea nu poate fi invocată în materie de contravenție ca scuză (*Cass. crim.* 21 die. 1860, *Dultz P.* 61.5.114 ; *Cass. cr.* 11 nov. 1875 *Dultz P.* 77.1.415 *Cass. cr.* 2 mars 1893 *Bull.* No. 58 ; *Cass. cr.* 16 phillet 1898 *Bull. cr.* No. 269 ; *Cass. cr.* 1 mars 1907, *Bull. cr.* No. 100 ; *Cass. cr.* 11 dec. 1909 ; *Bull. cr.* No. 504) *Cass. cr.* 1 avril 1911, *Bull. cr.* No. 186 ; *Cass. cr.* 11 nov. 1912. *Bull. cr.* No. 570, *Cass. cr.* 15 nov. 1913 *Bull. cr.* No. 507). În special contravenientul nu poate scăpa de pedeapsă alegând că n'a avut cunoștința de ordonanță comună la care a contravenit (*Cass. cr.* 17 nov. 1856, *Dultz P.* 55.5.114). Nici pentru motivul că a fost o eroare involuntară din partea contravenientului (*Cass. crim.* 20 février 1857, *Duloz P.* 58,1,136) Și nici pentru motivul că n'avea intențiunea de a vătămă (*Casa. cr.* 22 fevr. 1844. *Riplilh. D Commue* No. 1036) Acest principiu relativ la neoperarea ca scuză a bunei credințe este aplicabil mai ales în ce privește contravențiunile polițienești de împiedicare fără necesitate a drumului public, în contravențiunea rezultând din lipsa de iluminare a materialelor sau a săpăturilor din străzi sau piețe, din aceea de aruncare ori depozitare a lucrurilor vătămătoare sau insalubre înaintea clădirilor la infrațiunile la regulamentele sau ordonanțele fie administrative, fie comunale când ele sunt în conformitate cu legea dată. Sunt de asemenea pedepsibile cu toată buna credința inculpatului contravențiunea polițienească a hangilor, otelierilor sau locațiilor de case mobilitate, atunci când neglijează de a înscrie de îndată într'un registru regulat ținut, numele, calitație și domiciliul obicinuit, datele de intrare și eșire ale tuturor persoanelor cari adăpostesc fie chiar numai o noapte în locuințele lor, fie că lipsesc de a prezenta acest registru la epocile determinate de regulamente, ori când le este cerut... jocurile de loterie, sau de hazard stabilite în locuri sau piețe publice ori bălciuri, faptul de a ucide sau răni numai animalele sau dobitoacele altuia... deținerea sau întrebuințarea măsurilor sau greutateților fie nelegale fie neregulate... zgomotele sau larma comisă în timpul nopții turburând liniștea locuitorilor... degradarea sau stricarea unui drum public, uzurparea din lărgimea sa.

D. COTRUTZ

Judecător de Ocol, Președinte